

lauwers college

voor jou

Protocol Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

Maart 2020

ingestemd door de (P)MR op 18 mei 2020

Inhoud

Korte begrippenlijst.....	3
Inleiding.....	4
Meldcode	5
Stappen van de meldcode.....	6
Uitwerking stappenplan	6
Afwegingskader stap 5	8
Organisatie en betrokkenen.....	11
Communicatie	12
Wettelijke bepalingen en privacy.....	13
Dossiervorming	14
Contactgegevens	15
Bijlage 1. Begrippen en definities.....	16
Algemene meldnormen (leidende principes t.b.v. afwegingskaders)	16
Acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure	16
Bijlage 2. Signalen van kindermishandeling: kinderen van 12 – 18 jaar	19
De signalen	19
Signalen specifiek voor seksueel misbruik	21

Korte begrippenlijst

Begrip:	Definitie/verklaring:
Ondersteuningscoördinator	De ondersteuningscoördinator is het eerste aanspreekpunt in het coördineren van de zorg. Dit omvat het ontwikkelen van beleid, het verzorgen van contacten met externen en het organiseren van het Ondersteuningsteam.
Ondersteuningsfunctionaris	Gespecialiseerde docenten van het Lauwers College zijn ondersteuningsfunctionaris. Zij zijn het aanspreekpunt van het team op het gebied van ondersteuning voor ouders, docenten/verzorgers en leerlingen. Ze worden aangestuurd door de ondersteuningscoördinator.
Ondersteuningsteam	In het Ondersteuningsteam worden leerlingen met een ondersteuningsbehoefte besproken. In het kader van de Meldcode heeft het Ondersteuningsteam de rol om de zorgvuldig verzamelde informatie te wegen om een afweging te kunnen maken tussen hulp bieden en melden bij Veilig Thuis.
Veilig Thuis	Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling. Je kunt bij Veilig Thuis terecht voor informatie, advies en ondersteuning, om zorgen te bespreken en eventueel om een melding te doen.

Inleiding

De overheid neemt maatregelen om kindermishandeling zoveel mogelijk te voorkomen. De aanscherping van de wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling heeft als doel meer kinderen te laten opgroeien in een veilige situatie. Het verplicht professionals om alert te zijn op (vroegtijdige) signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling en op de juiste manier te handelen. Dit protocol heeft tot doel het bieden van structuur en handvatten aan medewerkers van het Lauwers College wanneer zij een vermoeden hebben dat er sprake is van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Nieuw in de meldcode is het afwegingskader en het sneller contact opnemen voor melding of overleg bij Veilig Thuis. Binnen een gezin waarin huiselijk geweld speelt kunnen meerdere hulpverleners kort betrokken zijn, waardoor er een grotere kans op herhaling is. Veilig Thuis is een overkoepelende organisatie en zal signalen over een langere periode van tijd en verschillende bronnen bij elkaar brengen. Vanuit deze informatie kan Veilig Thuis snel(ler) signaleren en toereikende hulp bieden om structurele patronen van geweld te doorbreken. Het melden van een situatie bij Veilig Thuis is met deze nieuwe meldcode geen laatste toevlucht meer, maar een onderdeel van het te volgen stappenplan. Het doen van een melding betekent dus niet dat er tekort wordt geschoten in het bieden van hulp door de beroepskracht, maar dat er een vermoeden is van ernstige acute en/of structurele onveiligheid voor de leerling.

Meldcode

Als school is het Lauwers College verantwoordelijk voor goed onderwijs aan haar leerlingen. Deze verantwoordelijkheid is ook aan de orde in het geval van een leerling die (vermoedelijk) te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling.

Van de medewerkers van het Lauwers College wordt op basis van deze verantwoordelijkheid verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief zullen reageren op deze signalen.

Om medewerkers van het Lauwers College te ondersteunen in de stappen die zij geacht worden te nemen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling is deze Meldcode opgesteld.

Onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer.¹

Onder *kindermishandeling* wordt verstaan: elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/andere huisgenoten.

Waar ouders staat worden ook stief-, adoptie- en pleegouders bedoeld. Kinderen kunnen ook in een relatie van afhankelijkheid ten opzichte van beroepskrachten verkeren.²

De Meldcode geldt voor alle medewerkers die voor het Lauwers College werkzaam zijn en die in dit verband aan leerlingen van het Lauwers College zorg, begeleiding en/of onderwijs bieden.

¹ Jeugdwet <https://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/2019-07-01>

² Jeugdwet <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035362/2019-07-01/#Hoofdstuk1>

Stappen van de meldcode

De vijf stappen van de meldcode worden hieronder kort weergegeven. In de volgende paragraaf wordt elke stap uitgewerkt.

Stap 1 -> Breng signalen in kaart.

Stap 2 -> Overleg met de ondersteuningsfunctionaris en raadpleeg evt. Veilig Thuis.

Stap 3 -> Ga in gesprek met de betrokkenen.

Stap 4 -> Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Stap 5 -> Beslis of de nodige hulp zelf geboden kan worden of meld bij Veilig Thuis.

Uitwerking stappenplan

Hieronder worden de verschillende stappen uitgewerkt. Stap vijf bevat een afwegingskader, omdat dit een belangrijk instrument is, wordt het in een eigen hoofdstuk opgenomen.

Stap 1: Breng signalen in kaart.

- Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.
- Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk.
 - Indien hypothesen en veronderstellingen worden vastgelegd vermeld dit dan uitdrukkelijk.
 - een vervolgaantekening als hypothese of veronderstellingen later worden bevestigd of ontkracht.
- Maak een logboek van de contacten over signalen, de genomen besluiten en acties.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Stel diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.
- Plaats de informatie in het zorgvierkant en klik het vinkje vertrouwelijk aan.

Elke medewerker binnen de school is verantwoordelijk voor het signaleren en het benoemen en vermelden van de signalen bij de mentor en/of ondersteuningsfunctionaris en/of teamleider en/of ondersteuningscoördinator.

Stap 2: Overleg met de ondersteuningsfunctionaris en raadpleeg evt. Veilig Thuis.

- Bespreek de signalen met de teamleider en/of ondersteuningscoördinator en meld het bij de mentor.
- Raadpleeg eventueel (anoniem) Veilig Thuis.

Stap 3: Ga in gesprek met de betrokkenen.

De teamleider en ondersteuningscoördinator en eventueel de mentor gaan in gesprek met de betrokkenen (leerling en/of ouders). Belangrijke aandachtspunten zijn:

- Het maken van een duidelijke verslaglegging waarin onderscheid wordt gemaakt tussen feiten en meningen.
- Het gesprek met open vizier wordt gevoerd. Niet op basis van vooraf genomen aannames van hetgeen dat er is waargenomen.

Het doel van het gesprek is ouders te informeren over de signalen, zorgen te verduidelijken, te ontkrachten of te bekrachtigen door te vragen naar de thuissituatie en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van hun zoon/dochter.

Een gesprek met ouders kan, indien nodig, eventueel leiden tot het inzetten van de juiste hulp. Worden de zorgen over de signalen door het gesprek niet weggenomen, dan worden ook de volgende stappen gezet.

Indien er sprake is van afgebakende problematiek met een logische vervolgstap wordt de leerling besproken in het ondersteuningsteam. Voor het indienen van de casus in het ondersteuningsteam moet er toestemming aan de ouders worden gevraagd. De leerling mag hier geen nadelen van ondervinden, mocht er vrees zijn dat toestemming vragen nadelig is voor de leerling dan wordt Veilig Thuis geraadpleegd.

Een gesprek met ouders wordt niet gevoerd als de betrokkenheid van de ouders tot een onveilige situatie kan leiden voor de leerling of de medewerker.

Stap 4. Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

In stap vier wordt de zorgvuldig verzamelde informatie uit de eerdere stappen gewogen. Het doel van deze stap is het inschatten van het risico (evenals aard en ernst) op huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Deze stap wordt binnen het ondersteuningsteam gedaan.

Richtlijnen voor een zorgvuldige afweging zijn:

- Feiten zijn gescheiden van meningen.
- Er is een risico/veiligheidsafweging gedaan.
- Er is breed overleg gepleegd met externe deskundigen zoals bijv. het gebiedsteam en de schoolverpleegkundige.
- Er is bij twijfel advies in gewonnen bij Veilig Thuis (ook anoniem mogelijk).

Stap 5. Beslis of de nodige hulp zelf geboden kan worden of meld bij Veilig Thuis.

Op basis van de stappen 1 t/m 4 zullen er beslissingen worden genomen. Hiervoor is een afwegingskader opgesteld welke opgenomen is in het volgende hoofdstuk.

Afwegingskader stap 5

Binnen stap 5 moeten twee beslissingen worden genomen:

Beslissing 1	Beslissing 2
Is melden noodzakelijk?	Is het mogelijk om zelf passende hulp te bieden of te organiseren?

Beslissing 1 wordt genomen op basis van de uitkomsten van stap 4 over de mate van ernst van de gesignaleerde (dreiging van) huiselijk geweld of kindermishandeling en het afwegingskader.

Wanneer melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, zal de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp en aan welke voorwaarden deze moet voldoen, in overleg met Veilig Thuis beantwoord worden.

Bij situaties van acute en structurele onveiligheid, huiselijk geweld en/of kindermishandeling wordt er altijd gemeld. Ook wanneer beroepskrachten mogelijkheden zien tot het zelf bieden en organiseren van hulp.

<p>1. Vermoeden wegen</p> <p>Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en</p> <p>A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.</p>
<p>2. Veiligheid</p> <p>Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/ leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:</p> <p>A: NEE -> ga verder naar afweging 3 B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.</p>
<p>3. Hulp</p> <p>Ben ik, of iemand anders in mijn school of een ketenpartner staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?</p> <p>A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder B: JA -> ga verder met afweging 4</p>

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

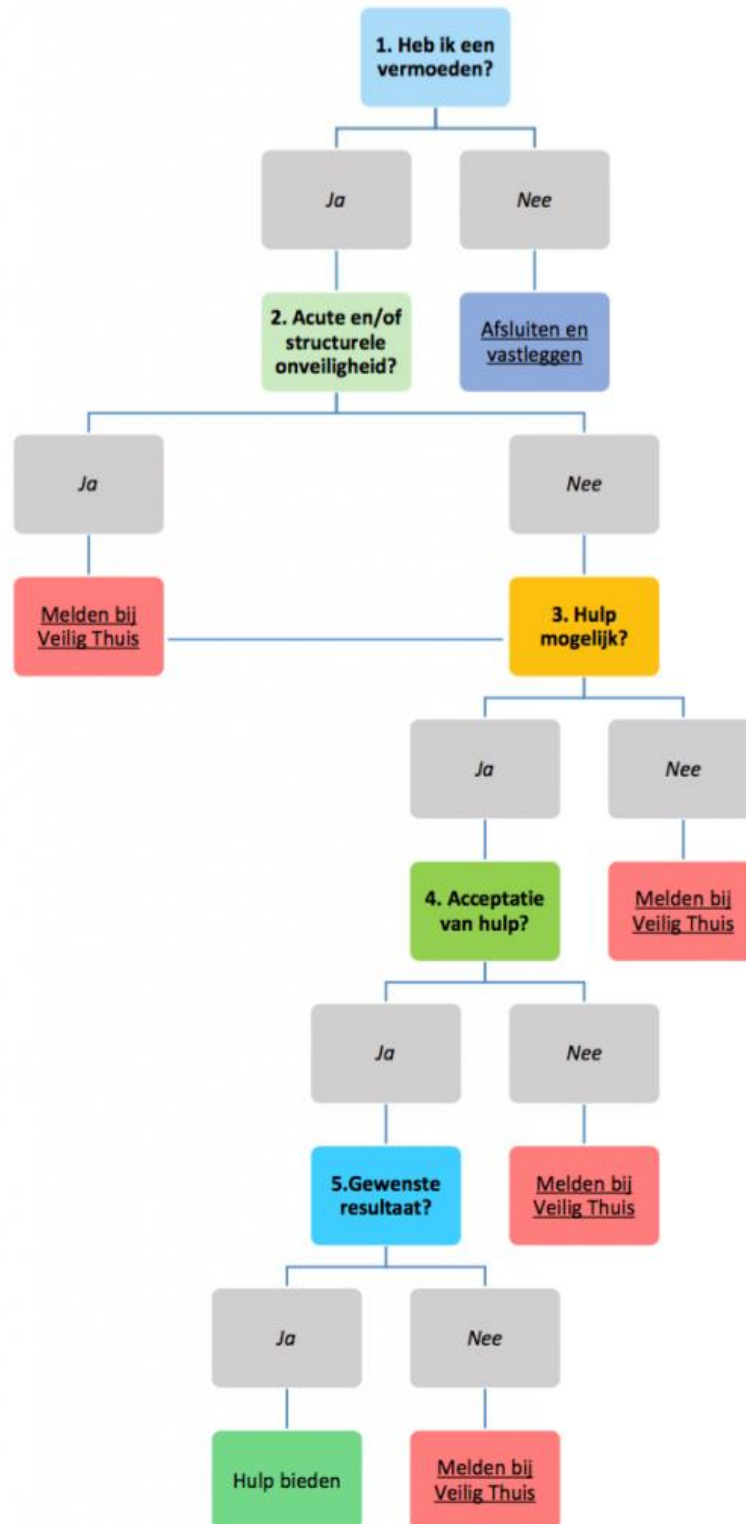
Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen.

De meldcode als stroomdiagram ³

³ <https://www.kiki-s.nl/trainingen-en-coaching/meldcodemetafwegingskade/>

Organisatie en betrokkenen

De ondersteuningscoördinator is de persoon welke de stappen van de Meldcode zet en die verantwoordelijk is voor dossiervorming en eventuele melding bij Veilig Thuis. Tevens is de ondersteuningscoördinator verantwoordelijk voor het op de hoogte brengen van de locatiedirecteur/bestuurder en teamleider.

Bij de uitvoering van de meldcode zijn de onderstaande personen betrokken:

- alle medewerkers van het Lauwers College (signalering);
- de ondersteuningscoördinator;
- de locatieleiding
- de bestuurder

Communicatie

De meldcode is voor alle medewerkers toegankelijk bij de praktische informatie op de website.

In het eerste weekbericht van elk nieuw schooljaar wordt gewezen op de protocollen en reglementen op de website. Tussentijds instromende medewerkers worden hier door de leidinggevende op gewezen.

Wettelijke bepalingen en privacy

Op de Meldcode is onderstaande wettelijke bepaling van toepassing.

Wet Maatschappelijke ondersteuning 2015 (WMO): 4

Artikel 5.2.6: Derden die beroepshalve beschikken over inlichtingen die noodzakelijk kunnen worden geacht om een situatie van huiselijk geweld of kindermishandeling te beëindigen of een redelijk vermoeden daarvan te onderzoeken, kunnen aan een AMHK deze inlichtingen desgevraagd of uit eigen beweging verstrekken zonder toestemming van degene die het betreft en indien nodig met doorbreking van de plicht tot geheimhouding op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van hun ambt of beroep.

Privacy

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. Dat geldt dus bijvoorbeeld voor de Wetten PO, VO, Leerplichtwet etc. De wet Meldcode gaat dus ook voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.⁵

⁴ https://wetten.overheid.nl/BWBR0035362/2019-07-01#Hoofdstuk5_Paragraaf2

⁵ VO Raad https://www.vo-raad.nl/system/downloads/attachments/000/000/633/original/Afwegingskader_Onderwijs_en_leerplicht.pdf?1530543279

Dossiervorming

De ondersteuningscoördinator is verantwoordelijk voor het vormen van een digitaal, goed beveiligd dossier.

Onderstaand overzicht geeft weer welke informatie bij elke stap wordt vastgelegd:

Stap 1

Een zo feitelijk mogelijke beschrijving van de signalen waardoor het vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling ontstaat.

Wanneer er sprake is van hypothesen wordt dat expliciet gemeld.

Stap 2

Aan wie er advies is gevraagd en door wie.

Hoe het advies luidt.

Waarom eventueel wordt afgeweken van de adviezen.

Stap 3

Met wie er een gesprek is gevoerd over de signalen en door wie.

De reactie van de leerling en/of de ouder(s)/verzorger(s).

De afspraken die zijn gemaakt over een eventueel vervolg en indien al een melding is aangekondigd de reactie op deze melding.

Als bij wijze van uitzondering is besloten om geen contact over de signalen te hebben, voeg dan de redenen voor dit besluit toe.

Stap 4/5

De wegging die wordt gemaakt op basis van de beschikbare informatie.

Het eventuele besluit het dossier te sluiten.

De afweging omtrent acute of structurele onveiligheid.

Het besluit over een eventuele directe melding vanwege acute onveiligheid.

De afweging omtrent het al dan niet kunnen bieden van effectieve hulp.

De beschrijving van de hulp.

De taken van betrokkenen.

Het al dan niet aanvaarden door betrokkenen van de hulp en een actieve inzet.

De wijze waarop eventuele hulp in gang gezet wordt, door wie en/of bij wie.

De naam van de casemanager.

Afspraken over de termijn en het resultaat.

Een eventuele melding bij Veilig Thuis.

Nazorg

Afspraken over de wijze waarop de nazorg is georganiseerd en door wie die gedaan wordt

Contactgegevens

Veilig thuis is te bereiken op:

0800 -2000 (gratis) of 058 – 2333777

Bijlage 1. Begrippen en definities

Algemene meldnormen (leidende principes t.b.v. afwegingskaders)⁶

Het doen van een melding bij Veilig Thuis van mogelijk huiselijk geweld of mogelijke kindermishandeling is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:

Meldnorm A	In ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
Meldnorm B	In alle ANDERE gevallen waarin de ondersteuningscoördinator meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Meldnorm C	Als een ondersteuningscoördinator die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.• (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.• Poging tot verwurging.• Wapengebruik.• Geweld tijdens de zwangerschap.

⁶ pوراad.nl/files/themas/school_kind_omgeving/afwegingskader_bij_meldcode_kindermishandeling.pdf

	<ul style="list-style-type: none"> • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. • Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene. • Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken. • Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt etc.
--	--

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouders en een mantelzorger. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties.

	<ul style="list-style-type: none">• Minderjarige die geregeld getuige is van huiselijk geweld tussen ouders.• Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben.• Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden.• etc.
--	---

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	<p>Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden.</p> <p>Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eengerelateerd geweld en oudermishandeling.</p> <p>Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.</p> <p>Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.</p>

Bijlage 2. Signalen van kindermishandeling: kinderen van 12 – 18 jaar ⁷

Deze lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling bij kinderen in de leeftijd van 12 - 18 jaar. De signalenlijst is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben. Hoe meer van de genoemde signalen het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

De signalen

Lichamelijk welzijn

- blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
- te dik
- slecht onderhouden gebit
- regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
- kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
- oververmoeid
- vaak ziek
- ziektes herstellen slecht
- kind is hongerig
- eetstoornissen
- achterblijvende motoriek

Gedrag van het kind

- timide, depressief
- weinig spontaan
- passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- in zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- labiel
- erg nerveus
- hyperactief
- negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- negatief lichaamsbeeld
- agressief, vernielzucht
- overmatige masturbatie

⁷ <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/signalenkm12tot18.pdf>

Tegenover andere kinderen:

- agressief
- speelt weinig met andere kinderen
- vluchtige vriendschappen
- wantrouwend
- niet geliefd bij andere kinderen
- tegenover ouders:
- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders
- agressief

Tegenover andere volwassenen:

- angst om zich uit te kleden
- angst voor lichamelijk onderzoek
- verstijft bij lichamelijk contact
- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- agressief
- overdreven aanhankelijk
- wantrouwend
- vermijdt oogcontact

Overig:

- plotselinge gedragsverandering
- gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- slechte leerprestaties
- rondhangen na school
- taal- en spraakstoornissen
- alcohol- of drugsmisbruik
- weglopen
- crimineel gedrag

Gedrag van de ouder

- onverschillig over het welzijn van het kind
- laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- troost het kind niet
- geeft aan het niet meer aan te kunnen
- is verslaafd
- is ernstig (psychisch) ziek
- kleedt het kind te warm of te koud aan
- zegt regelmatig afspraken af

- houdt het kind vaak thuis van school
- heeft irreële verwachtingen van het kind
- zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie

- samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en
- relatieproblemen
- sociaal isolement
- alleenstaande ouder
- partnermishandeling
- gezin verhuist regelmatig
- slechte algehele hygiëne

Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijk welzijn

- verwondingen aan geslachtsorganen
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk bij vagina of anus
- pijn in bovenbenen
- pijn bij lopen of zitten
- problemen bij plassen
- urineweginfecties
- seksueel overdraagbare aandoeningen
- (angst voor) zwangerschap

Gedrag van het kind

- drukt benen tegen elkaar bij lopen
- afkeer van lichamelijk contact
- maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- veel wisselende seksuele contacten met leeftijdgenoten
- zoekt seksuele toenadering tot volwassenen
- prostitutie

Deze signalenlijst is overgenomen uit de publicatie van het Nederlands Jeugdinstituut: Wolzak, A. (2009, 6e druk). Kindermishandeling: signaleren en handelen.

Toevoegen aan website ⁸

‘Onze organisatie heeft de verantwoordelijkheid om effectief te reageren op signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld. Vanaf juli 2013 is het landelijk verplicht om volgens de vijf stappen van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te handelen. In het kort houdt dit in:

1. *Signalen in kaart brengen.*
2. *Overleggen met een collega en eventueel raadplegen van Veilig Thuis.*
3. *Gesprek met ouders en betrokkenen.*
4. *Wegen van de ernst van de kindermishandeling of het huiselijk geweld.*
5. *Beslissen over hulp inschakelen of melden bij Veilig Thuis.*

Voor meer informatie verwijzen we naar het Protocol Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling.

Voor vragen kunt u terecht bij Marije Bijma (ondersteuningscoördinator).

Toevoegen aan schoolgids:

‘Als wij op school een vermoeden hebben dat een leerling slachtoffer is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, dan handelen wij zoals beschreven staat in de meldcode van ons schoolbestuur. De meldcode is te vinden op de website van onze school.’

⁸ <https://www.nji.nl/Werken-met-de-meldcode>